

DOKUMENTTI 1 / 1996

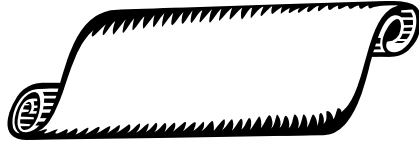
AJANKOHTAISTA KUVATAITEEN KESKUSARKISTOSTA

Osa Rooman Colosseumia, lanterniinidia, 1800-luku, 84x100 mm.
Kokoelma HY/THL, Valtion taidemuseo, Kuvataiteen keskusarkisto, Helsinki.

Hyvää kesää

Kuvataiteen keskusarkisto

PAPERIKONSERVONTIA
KUVATAITEEN KESKUSARKISTOSSA

Kuvataiteen keskusarkistossa on tänä keväänä työskennellyt museon ulkopuolinen paperikonservaattori, **Paula Pakkanen**. Erityisen merkittäväksi asian tekee se, että Kuvataiteen keskusarkiston kokoelmien taidehistoriallisia asiakirjoja ei ole aikaisemmin juurikaan konservoitu. Viime vuosina näin on tapahtunut vain kerran: v. 1993 konservoitiin silloisessa Valtionarkistossa muutamia **Ferdinand von Wrightin** kirjeitä, jotka löytyivät huonokuntoisina erään tutkijan luota. Valtion taidemuseon konservaattoreiden ajan vievät täysin taideteokset, ja vaikka on tiedetty, että esim. ns. taiteilijakirjekokoelmassa on paljon huonokuntoisia asiakirjoja, on ulkopuolisen konservaattorin palkkaaminen ollut tähän asti mahdotonta määrärahojen puutteen takia. Paula Pakkanen on valmistunut paperikonservaattoriksi Vantaan käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksesta ja työskennellyt mm. Mikkelin maakunta-arkistossa.

Taiteilijakirjekokoelman asiakirjojen suurimpana ongelmana on ollut asiakirjojen reunojen repeytyminen ja lisäksi myös asiakirjojen hajoaminen osiin erityisesti taitosten kohdalta. Sen sijaan home- ja kosteusvaurioita niissä ei ole juurikaan ollut. Konservaattori on kuivapuhdistanut asiakirja-arkit pumpulilla, kiinnittänyt repeämät, korvannut puuttuvat palat sekä kiinnittänyt irronneet palat takaisin paikoilleen. Konservoinnissa on käytetty eripaksuisia japaninpapereita ja vesiliukoista vehnätärkkelys-metyyliseluloosaliisteriä. Huhti-toukokuun aikana konservoitiin yhteensä 226 kirjettä ja muuta asia-kirjaa, mm. kaikki toimenpiteitä vaatineet **Akseli Gallen-Kallelan** kirjeet. Toiveena on, että määrä-rahat antaisivat jatkossakin mahdollisuuden konservoijan palkkaamiseen, sillä tekemistä kyllä riittää. Konservointia kaipaavia asiakirjoja tulee lisää esiin, kun

taiteilijakirjekokoelmaa ryhdytään syksyllä 1996 järjestämään uudelleen.

Taidehistoriallisten asiakirjojen lisäksi konservaattori on käsitellyt myös kirjaston aineistoa, lähinnä vanhoja näyttelyluetteloita, ja tarkoitus on, että hän konservoi kesäkuun aikana vielä leikekokoelmien vanhimpia leikekirjoja sekä julistekokoelman julisteita.
Hanna-Leena Paloposki

SUURI TAIDEHISTORIALLISTEN DIOJEN KOKOELMA KESKUSARKISTOLLE

Helsingin yliopiston taidehistorian laitos on lahjoittanut Kuvataiteen keskusarkistolle suuren episkooppidiakokoelmansa. Kokoelmaan kuuluu yhteensä 14.800 diaa kuvataiteen, arkkitehtuurin ja taidekäsityön aloilta. Alueellisesti aineisto kattaa Suomen ja muiden pohjoismaiden lisäksi keskeiset Euroopan maat, Venäjän, Yhdysvallat, Intian, Kiinan ja Japanin. Kuvia on lisäksi muinaisista Egyptin, Kreikan ja Vähä-Aasian kulttuuripiireistä, etruskitaiteesta sekä varhaiskristillisen ajan, Bysantin ja Islamin taiteista.

Kuva-aiheiden ajallinen ja määrällinen ulottuvuus on useissa keskeisissä aihepiireissä laaja sisältäen tavallisesti runsaasti aineistoa keskiajalta 1900-luvulle. Esimerkiksi yksin Italian maalaustaidetta esitteleviä kuvia on 2479 ja kotimainenkin maalaustaide on edustettuna 620 kuvalla, vaikka kokoelma selvästi painottuukin ulkomaiseen taiteeseen.

Kyseessä on yksi maan huomattavimmista vanhemmista taidehistoriallisista kuvakokoelmista. Myös oppihistoriallisesta aspektista tarkasteltuna aineiston arvo on melkoinen. Kuvaformaattina on suurikokoinen 6x6:n, usein jopa 8x10 cm:n lasidia mustalla liimapaperilla reunustettuna ja yleensä seikka-peräisesti ja asiantuntevasti käsin tekstitettynä. Kuvamuoto ilmaiseekin kokoelman keskeisen käyttö-muodon epidiaskoopilla seinälle heijastettuna luentojen opetusmateriaalina. Aivan ilmeisesti

kuvat ovat tämän ohessa kuitenkin palvelleet taiteentutkimusta myös käsiarkistona. Suuri osa dioista on mustavalkoisia, mutta joukossa on myös värikuvia, jopa harvinaisia 1800-luvun käsinvärityksiä, kultareunusteisia lanterniindioja. Näistä yksi mustavalkoinen versio julkaistaan tämän lehden kansikuvana.

Kokoelman lähempi tarkastelu osoittaa kuvien valmistusajankohdan sijoittuvan noin vuosien 1890-1980 välille. Huomionarvoista on, että suurehko osa aineistosta ajoittuu juuri aikavälin varhaisimmille vuosikymmenille, jolloin tämän kuvamateriaalin hankinta taidehistorian laitokselle vaikuttaa olleen erityisen aktiivista. 1900-luvun alkuvuosikymmenien tärkein kuvantoimittaja oli saksalainen toimijana **Verlag Dr. Franz Stoedtner** Berliinissä, jonka dioja kokoelmassa on tuhansittain. Tekstitysten käsialat puolestaan todistavat, että kokoelman kartutukseen ovat osallistuneet henkilökohtaisesti useimmat laitoksen professorit, **J.J. Tikkanen** (professorina 1897-1926), **Onni Okkonen** (1927-1948) ja **Lars Pettersson** (1951-1980) sekä monet muutkin nimekkäät laitoksen opettajat. Varsinkin J.J. Tikkanen osuus kokoelman kasvulle näyttää olleen merkittävä.

Kokoelman avulla on mahdollista jäljittää monia nykyisin vaikeasti löydettäviä tai saavutettavia yksityisiä taideteoksia sekä muodostaa kokonaiskuvia jonkin alueen tai ajankohdan kuvataiteesta. Kuvat ovat myös sellaisenaan edelleen esityskelpoisia. Monet kuva-aiheet esittävät kohteensa senhetkessä, nyt jopa sadan vuoden takaisessa asussaan tai ovat dokumentteja sittemmin kokonaan kadonneista tai tuhoutuneista taideteoksista, mikä merkitsee kokoelmalle selvää arvonlisää. Erityistä arvoa kokoelmalle luotieteenkin sen syntytyapa taiteentutkimuksen asiantuntijoiden systemaattisesti vuosikymmenten kuluessa kartuttamana.

Kuvataiteen keskusarkistossa kokoelma säilyy ja palvelee arvokkaana lähde- ja referenssiaineistona koti- ja ulkomaista

taiteentutkimusta sekä kuvataideinformaatiota.
Veikko Pakkanen

VATIN JA VALTTERIN AJANKOHTAISTA

Vatin ja Valtterin kehittäminen on vuoden alusta lähtien tapahtunut uudenlaisen organisaatiomallin pohjalta. VTM perusti 9.1.1996 projektiorganisaation "**Valtion taidemuseon ja maan taidemuseolaitoksen taideteosten ja dokumenttiaineistojen tiedonhallintajärjestelmän ja sen sisällön kehittämiseksi**".

Organisaation johtoryhmän puheenjohtajana toimii ylijohtaja Marja-Liisa Rönkkö ja sen muita jäseniä ovat VTM:n museoiden ja osastojen johtajat, Porin ja Kuopion taidemuseoiden johtajat Marketta Seppälä ja Aija Jaatinen sekä Suur-Savon museon johtaja Pirjo Julkunen. Varsinaisessa projektiryhmässä on edustajat Aineen ja Tampereen taidemuseoista, Alvar Aalto - museosta sekä VTM:n eri osastoilta. Projektia vetää Sirkka Valanto.

Vatin ja Valtterin kehitetään vuonna 1996 ylijohtajan tarkoitukseen myöntämän erityisen määrärahan turvin. Lisäksi opetusministeriön tietoyhteiskuntarahoista saatiin varoja Valtterin varten.

Molempien sovellusten kehitystyöhön on saatu mukaan uusia henkilöresursseja. BA, BFA **Maija Ekosaari** palkattiin vuoden alussa projektitutkijaksi. Hänen puoleensa kannattaa kääntyä erityisesti kaikissa Vatin toimintaan liittyvissä ongelmissa. Sovellusten teknisessä kehittämisessä ja tietoliikenneyhteyksien ongelmia ratkomassa on mukana siviilipalvelustaan suorittava tekn. yo **Juha Inkari**.

Vatin edistyy projektiorganisaation laatiman varsin tiukan aikataulun puitteissa. Kuten tiedonhallinta-järjestelmissä yleensä on Vatinakin jouduttu korjaamaan käytön mukana paljastuneita ongelmia. Taidemuseoiden kannalta tärkeintä osaa

Vatissa, "**Taideteosten ylläpito- ja hakuohjelmaa**" on vuoden alkupuolella testattu ja iteroitu, ja viimeisintä päivitystä ollaan postittamassa museoille.

Kesän aikana parannetaan erityisesti Vatin haku- ja raportointiominaisuuksia. Niistä on tulossa museoille uusi versio alkusyksystä. Kesän ja syksyn aikana kehitetään myös taideteosten dokumenttiaineistojen luettelointimahdollisuuksia. Vatiin liittyviä taideteosten luettelointiohjeita on käsitelty useassa projektiryhmän kokouksessa kevään aikana. Ohjeet tullaan postittamaan museoille ennen juhannusta.

✱

Projektiorganisaatioon liittyvä **Asiasanastotyöryhmä** on tutkija Erkki Anttosen johdolla käännäntänyt **ICONCLASS** -järjestelmän suomeksi. Sitä on tarkoitus ryhtyä käyttämään taideteosten ja niitä esittävien valokuvien aiheen ja sisällön määrittelyssä, joskin sen soveltuvuutta nykytaiteen luettelointiin vielä pohditaan.

✱

Suomen museoliitto on järjestänyt opetusministeriön myöntämällä tietoyhteiskuntamäärärahoilla tietojärjestelmäkoulutusta museoille. Kesäkuun alussa pidettiin myös ensimmäinen **Vati-käyttäjäkoulutuspäivä**, jonka aikana 15 museoiden edustajaa eri puolilta Suomea käytti VTM:n serverissä toimivaa Vatia **Internetin** välityksellä Ammatti-instituutin tiloissa Helsingissä.

✱

Kevät 1996 ollut Vatin painopistealuetta, ja Valtterin kehittämiseen tullaan paneutumaan varsinaisesti kesän jälkeen. Valtterin tekninen ratkaisu on kuitenkin edennyt siten, että sen Internetkäyttö on parhaillaan testattavana.
Sirkka Valanto

BIBLIOTEK ELLER MEDIATEK ?

ARLIS/Norden, Pohjoismainen taidekirjastojen järjestö piti vuosikokouksensa ja 10-vuotisjuhlaseminaarinsa Helsingissä 31.5.-2.6.1996. Isäntinä toimivat Taideteollinen korkeakoulu, Valtion taide-

museo ja Helsingin yliopiston taidehistorian laitos.

Viestinnän tutkija Tapio Varis käsitteli avausesitelmässään "The media of the new information age" tiedonvälitystä historiallisesti ja globaalisti - siis kaikin tavoin laajasti. Luennoitsija oli juuri tullut Barcelonasta ja mietti pohjoisten ja eteläisten kansojen eroa suhteessa nykyiseen yhteiskunnalliseen muutokseen, siis epävarmuuteen. Pohjoiselle luonteenlaadulle on tyypillistä voimakas pyrkimys järjestykseen, siksi myös informaatiojärjestelmien ja teknologian käyttöaste on Pohjois-Euroopassa niin suuri. Saksalaisten, brittien ja pohjoismaalaisten on huomattavasti vaikeampia sopeutua epävarmuuden ja muutoksen aikaan kuin eteläeurooppalaisten lajitoverien, joiden järjestyskäsite on hieman toinen. He ovat perinteisesti tottuneet suurempaan epävarmuuteen ja -järjestykseen, heitä informaatioteknologian vaikutukset eivät huolestuta yhtä paljon kuin meitä.

Tapio Varis kertoi Barcelonassa **Day of the Book** -kokouksessa esiintyneistä kirjan tulevaisuutta koskevista näkemyksistä. Nicolas Negroponte M.I.T.:stä ennustaa sähköisen julkaisemisen valtavaa lisääntymistä ensi vuosisadalla. Daniel Pennac uskoo taas, ettei mitään radikaalia muutosta tapahdu. Jostein Gaarder pitää tavallista kirjaa interaktiivisempänä kuin CD-ROMia. Tapio Variksen mukaan sekä kirjaa että sähköisiä viestimiä tarvitaan. Oli turvallista kuulla myös, että tapahtui mitä tahansa, kirjastojen ja ammattitaitoisen tiedon muokkaamiseen ja hakuun erikoistuneen ammattiryhmän merkitys kasvaa entisestään. Tietoyhteiskunta tarvitsee tietovarantopalveluita entistä enemmän. Seuraavassa luettelo seminaarin muista aiheista esitelmöitsijöineen:

The Internet and art libraries / Pirkko Eskola
Konstindustriella högskolans
medialaboratorium / Philip Dean

Informasjonsteknologi og kunsthistoria / Svein Engelstad
 The Art Register of the Finnish National Gallery and WWW homepages / Maija Ekosaari
 Billeddigitaliseringsprojektet på Det kongelige Bibliotek / Henrik Dupont
 Information technology and the Icelandic art libraries / Arndis Arnadóttir
 ARLIS/Norden 10 år / Eeva Viljanen
 Lisäksi kuultiin lyhyet puheenvuorot Tanskan, Norjan ja Ruotsin taidekirjastojen informaatioteknolo-giasta.

Ohjelmaan kuului myös Liisa Murtin organisoima kokous pohjoismaisille leikearkistoille. Päivää aikaisemmin BHA-bibliografian pohjoismaiset toimittajat tapasivat toisensa Valtion taidemuseon kirjastossa. Varsinainen vuosikokous pidettiin lauantaina. Suomen edustaja ARLIS/Nordenin hallituksessa on Kari Vähäpassi Pohjoismaisesta taidekeskuksesta. Varaedustaja on Eila Rämö Taideteollisen korkeakoulun kirjastosta. Sunnuntaina vieraat saivat lisäksi vielä osallistua kiertoajeluun, jonka aikana Riitta Nikula esitteli Helsingin nykyarkkitehtuuria.

Pienelläkin museolla on kirjasto, jonka kehittäminen voi saada tukea ja ideoita ARLIS/Nordenin toiminnasta. Järjestö toivoo uusia taidemuseokirjastoja liittymään ARLIS/Nordeniin. Dokumentin tämän numeron liitteenä onkin jäsenhakemuslomake. Yhteisön jäsenmaksun (550 SEK) vastikkeeksi tulee **ARLIS/Norden info**, jäsenlehti, joka toimitetaan eri maissa vuorotellen. Kansainvälisissä kysymyksissä ei kannata säästää. Älä siis epäröi, vaan liitä museosi tähänkin verkkoon.

Irmeli Isomäki

BHA-UUTISIA

Kansainvälistä kuvataiteen bibliografiaa, **BHA:ta (Bibliography of the History of Art)** avustavat pohjoismaiset toimittajat kokoontuivat Helsingissä Valtion taidemuseon kirjastossa 30.5.1996.

BHA on Getty Art History Information Programin ja INIST:n (Institut de l'Information Scientifique et Technique) yhteistyön tulos. Sitä toimitetaan sekä Pariisissa että Williamstownissa USA:ssa. Pohjoismailla on yhteys Williamstownin toimitukseen. Pohjoismaiset toimittajat ovat Anne Lise Rabben (Nasjonalgaleriets bibliotek, Oslo), Emma Salling (Kunstakademiets Bibliotek, Kööpenhamina), Henrik Hamboldt (Göteborgs universitetsbibliotek), Efva Georgson (Svensk konstve-tenskaplig bibliografi), Arndis Arnadóttir (Myndlista- og handídaskóli Islands, kirjasto), Audur Sigurdardóttir (Listasafn Islands, kirjasto) sekä allekirjoittanut. Kokouksessa olivat lisäksi mukana USA:sta Gettyn edustajat Michael Rinehart, Sandy Brooke ja Joseph Busch. Cathrine Martinez edusti Research Libraries Groupia, jonka ohjelmaan BHA:n tietokannan ylläpito on menossa.

Olen toiminut BHA:n suomalaisena yhteyshenkilönä vuodesta 1990. Ensimmäisen vuoden ajan sain Taidehistorian seuran kautta apurahan Jenny ja Antti Wihurin säätiöltä, mutta sen jälkeen mitään apurahaa ei ole tullut. Uskottiin, että Suomeen saadaan taidehistorian bibliografia, jonka sivutuotteenä BHA-viitteitä voitaisiin lähettää enemmän. Koska erillistä rahoitusta toiminnalle ei ole, työtä on jatkettu Valtion taidemuseossa, mutta suppeana. Nimekemäärä on vähentynyt aloitusvuodesta huomattavasti, vaikka taidehistoriallinen tutkimus on lisääntynyt. Olen valinnut vuosittain n. 20-30 keskeisintä nimekettä, asiasanoittanut ne ja tarvittaessa laatinut abstraktin bibliografiaan. Lisäksi yritän saada julkaisijoita lähettämään teoksia suoraan toimitukseen ja toimin muutoinkin yhteyshenkilönä. Bibliografia ilmestyy harvoin ja tiedot ilmestyneestä kirjallisuudesta tulevat siihen suhteellisen myöhään.

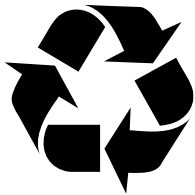
Toivoisin, että taidemuseot ja -laitokset lähettäisivät itse tutkimukseen perustuvia

julkaisujaan Williamstowniin. Jos julkaisussa on edes tiivistelmä muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä ja se käsittelee länsimaista kuvataidetta, toimittajat Williamstownissa voivat tutkia otetaanko se BHA: han vai ei. Osoite on

**Sterling and Francine Clark Art
Institute / Library
Williamstown, MA 01267, U.S.A.**

Olisin kiitollinen kuulemaan, ketkä aikovat lähettää materiaaliaan suoraan Williamstowniin. BHA ja sitä edeltäneet RILA (1975-89) ja RAA (1973-89) - tietokannat ovat nyt ilmestyneet myös CD-ROM -muodossa ja niiden yhteishinta on 1890 USD. Kukin tietokanta erikseen tilattuna maksaa 700 USD.

Irmeli Isomäki
puh. 90-17336285, fax 90-17336248, email
iisomaki@fng.fi

JULKAISUVAIHDON ONGELMIA

Valtion taidemuseon kirjasto hoitaa Ateneumin, Sinebrychoffin, Nykytaiteen museon, Museopedagogisen yksikön, Kuvataiteen keskusarkiston ja Valtion taidemuseon julkaisuvaihtoa. Toiminnassa ei ole sovellettu Hammurabin lakia "julkaisu julkaisusta", vaan olemme joko lähettäneet tai jakaneet melkein kaikki julkaisut ainakin aluetaidemuseoille. Toivottavasti ne ovat tulleet perille. Vastineeksi on perinteisesti toivottu kolme kappaletta museoiden ja taidehistorian laitosten julkaisuja. Eri yhteyksissä on ilmennyt, että kirjastostamme puuttuu taidemuseoiden julkaisuja jopa tapauksissa, joissa näyttely on kiertänyt kolmessa museossa. Vaihto-osoitteemme on edelleen **Valtion taidemuseon kirjasto, Kaivokatu 2, 00100 Helsinki.**

Valtion taidemuseon kirjasto käsittelee julkaisunne perusteellisemmin kuin mikään muu kirjasto. Luetteloiden artikkelit kirjataan, samoin mukana olleet taiteilijat. Näin siksi, että voisimme vastata juuri taidemuseoiden tiedontarpeisiin ja levittää tietoa taidemuseoiden julkaisutoiminnasta.
Irmeli Isomäki

LEIKEARKISTOPÄIVÄ 1.4.1996

Kuvataiteen keskusarkiston organisoimaan leikearkistopäivään osallistui 9 aluetaidemuseon edustajat Helsingin kaupungin, Hämeenlinnan, Joensuun, Kuopion, Mikkelin, Oulun, Tampereen ja Turun taidemuseosta sekä Pohjanmaan museosta.

Päivän aikana esittelin Ruotsin **Statens Konstmuseet**in ja Norjan **Nasjonalgalleriet**in leikearkistot sekä Hollannin **Rijksbureau voor Kunsthistorische Dokumentatie**n leikearkiston. Tämän lisäksi kerroin New Yorkin **Modernin Taiteen Museon taidekirjaston** leikearkistosta. Samoin esittelin Helsingissä sijaitsevan **Brages Urklippsverkin ja Helsingin yliopiston kirjaston sanomalehtikokoelmat** ja niiden hakemistot (eli HYKin hakemistot 1771-1890). Kuvataiteen keskusarkiston leikekokoelmien hakemistot jatkavat suoraan HYKin hakemistoja vuodesta 1891 eteenpäin, vaikka itse Ateneumin leikekokoelmat alkavat vasta vuodesta 1897. Tämän väliin jäävän kortiston 1891-1896 on aikanaan teettänyt **Salme Sarajas-Korte**, sittemmin Suomen taideakatemian osastonjohtaja. Tämä lisäkortisto on monen vuoden työ ja arvokas lisä taiteentutkimukselle. Kuvataiteen keskusarkisto on hankkinut esimerkiksi HYKin henkilönimen mukaisen Biographica-hakemiston vuosilta 1771-1890, johon sisältyvät myös kuvataiteilijat. Aiheenmukaisesta hakemistosta on saatavilla mm. taidehistoria-hakemisto sekä Suomi ulkomailta, Suomi Venäjällä sekä Matkakirjeitä eri maista -hakemistot. *HYKin*

sanomalehtikokoelman hakemiston (1771-1890) mikrofilmikortteja voi tiedustella ja ostaa kyseiseltä kirjastolta edulliseen hintaan. Henkilö, jonka puoleen HYKissä voi kääntyä on

Anna-Maija Pietilä, puhelin 90-1912732.

Myös Kuvataiteen keskusarkiston leikekokoelmien taiteilijahakemistot ajalta 1891-1969 ovat mikrokorteilla ja ostettavissa arkistosta.

Aluetaidemuseoiden leikearkistojen kartoituksessa kävi ilmi, että arkistot ovat osin vaihtelevasti hoidettuja, enimmäkseen kuitenkin asianmukaisesti. Ongelmia arkistoihin liittyy silloin, kun kukaan ei tarkkaan tiedä, mitä artikkeleita kerätään ja miten ne järjestetään. Luokituksen saattaminen yksin-kertaiseen ja selkeään muotoon on tärkein lähitulevaisuuden asia. Samalla puhuttiin Kuvataiteen keskusarkiston leikekokoelmien aiheleikkauksista, joita ovat mm. arkkitehtuuri, kansatieteen alue, filateliala, taideteollisuus, osittain valokuva, paitsi valokuvanäyttelyt taidemuseoissa, harrastajataide ja julisteet. Viimemainittua aluetta dokumentoi nyt Lahden julistemuseo koko maan alueelta.

Kuvataiteen keskusarkisto on järjestänyt uudelleen ja karsinut paikallisten taideyhdistysten mappeihin kertyneet artikkelit ja haluaisi nyt siirtää ne niiden aluetaidemuseoiden arkistoihin, joihin ne alueellisesti kuuluvat. Ne palvelevat paremmin oman alueensa taiteen dokumentointia aluetaidemuseoissa. Ota yhteyttä!

Oleellista aluetaidemuseoiden leikearkistojen kannalta olisi se, mihin niillä olisi resurssija keskittyä, mitä osa-alueita mahdollisesti pitäisi jättää pois ja mitä arkistojen kannattaisi dokumentoida. Dokumentoinnin tulisi käsittää alueen taiteilijat, näyttelytoiminta (myös galleriatoiminta) ja taidekeskustelu. Paikallisten taideuutisten kerääminen palvelee aluetta, ellei mikään muu laitos niitä kerää. Aluetaidemuseoiden arkistojen kannattaisi ottaa selvää alueellaan olevista muista

taideartikkeleita kokoavista museoista, laitoksista, yhdistyksistä ja kirjastoista sekä tehdä mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä tai työnjakoa näiden kanssa. Alueella toimiville taiteilijoille, kouluille, yhdistyksille, kirjastoille ja gallerioille sekä paikallisille sanomalehdille tulisi tiedottaa aluetaidemuseoiden lehtileikekokoelmista. Arkistoihin kootut tiedot ovat osa oman aikamme taidekeskustelua.

Voit aina ottaa yhteyttä Kuvataiteen keskusarkiston leikekokoelmiin, kertoa arkistostasi tai saada tietoa muista arkistoista. Leikearkistokokouksia tullaan jatkamaan.

Kuukausi leikearkistotapahtuman jälkeen Helsingissä järjestettiin 31.5.-2.6.

Pohjoismaiset taidekirjastopäivät, joille osallistui 27 edustajaa pohjoismaisista, virolaisista ja hollantilaisista alan laitoksista. Parituntisessa tapaamisessa Kuvataiteen keskusarkistossa kerroin keskusarkiston leikekokoelmista, niiden historiasta, kehityksestä ja nykytilanteesta sekä myös aluetaidemuseoiden leikearkistoista ja siitä yhteistyöstä, mitä teemme ja jota on tarkoitus kehittää tulevaisuudessakin.

Brages Urklippsverkin johtaja Dag Lindberg esitteli myös arkistonsa. Kaikki Suomessa ilmestyvät ruotsinkieliset päivälehtien artikkelit on luokiteltu ja arkistoitu systemaattisesti vuodesta 1910 lähtien tässä arkistossa. Tämä kiinnosti pohjoismaisia vieraita.

Hollantilaiset kirjastotieteen opiskelijat olivat olleet harjoittelemassa Ruotsin **Statens Konstmuseerin Konstabibliotekin** leikearkistossa ja tehneet lopputyönään 74 sivua käsittävän tutkimuksen sen leikearkiston toiminnasta ja tulevaisuudesta. He esittelivät tutkimuksensa "**Konstruktivt med konst**" tulokset tässä kokouksessa. He olivat tutkineet ja kartoittaneet kuusi erilaista vaihtoehtoa ja niiden kustannukset siitä, millaisia mahdollisuuksia Ruotsin Statens konstmuseerin tällä hetkellä jo yli 2,5

miljoonaa artikkeleita sisältävällä arkistolla on jatkaa tulevaisuudessa toimintaansa. Tässä yhteydessä ei ole mahdollista kertoa tästä tutkimuksesta enempää, mutta tämä laaja kartoitus ja tutkimus otetaan vielä moneen kertaan meillä Suomessa esille ja siitä tullaan käymään keskustelua. Suomessa ja muissakin pohjoismaissa leikearkistotoiminta on kuitenkin kehittyneempää kuin Ruotsissa, mutta silti uusia menetelmiä mietitään, kehitellään ja tutkitaan jatkuvasti myös täällä. Kopio tutkimuksesta on Kuvataiteen keskusarkistossa.

Liisa Murtti

SIMBERGIN VALOKUVAT - NÄYTTELY KIERTÄÄ

Keskusarkiston järjestämä näyttely **Muistoja Niemenlautasta - Hugo Simbergin valokuvia** on tällä hetkellä esillä kuudennessa esittelypaikassaan **Hiekan taidemuseossa Tampereella** 31.7. saakka. Seuraavat näyttelypaikat ovat **Mikkelin valokuvakeskus** 1.8.-8.9., **K.H. Renlundin museo Kokkolassa** (näyttely on Kokkolan kaupungintalossa) 23.9.-18.10., **Lönströmin taide-museo Raumalla** 25.10.-1.12. sekä **Rovaniemen taidemuseo** 2.12.1996-6.1.1997.

Päivämääriin saattaa vielä tulla joitakin pieniä muutoksia.

V.P.

DIA-ARKISTO TOIMII JA PALVELEE

Dia-arkisto lopetti viime vuodenvaihteessa dialainauksen opetus- ja tutkimustarkoituksiin. Samalla osa yksittäiskuvakokoelmista ja diasarjat luovutettiin **Taideteollisen korkeakoulun kirjastoon**. Alkuvuoden kyselytulvan jälkeen tiedustelut ovat jo huomattavasti vähentyneet. Asiakkaat ovat toivottavasti löytäneet uuteen lainausosoitteeseen **Hämeentie 135 C, 00560 Helsinki, puhelin 90-75630240**.

Tällä hetkellä arkisto palvelee lähinnä tutkijoita sekä julkaisukuvien tarvitsijoita. Tavoitteena on tehostaa kuvankäytön markkinointia ja myyntituottoa. Arkisto dokumentoi edelleen näyttelyitä ja kuvataidetapahtumia museoissa, gallerioissa ja yleensä siellä, missä esitetään kuvataiteen kannalta tärkeitä produktioita. Taideteollisen korkeakoulun diakokoelmia pyritään pitämään jatkossakin ajan tasalla toimittamalla heille uutta kuvamateriaalia.
Helena Komulainen

Dokumentti 1/1996 julkaisupäivä 10.6.1996
Toimitus Veikko Pakkanen puh. 90-17336386, fax 90-17336248, email vpakkane@fng.fi

VALTION TAIDEMUSEO
KUVATAITEEN KESKUSARKISTO
KAIVOKATU 2 00100 HELSINKI
PUH. 173361 FAX 17336248